

Kitabu cha Danieli - Nambari Mia Moja Sitini na Nane

Kufunua Kweli ya Kinabii: Vita ya Pili ya Vita vya Uwakala na Kutiwa Muhuri kwa Wale 144,000

Jeff Pippenger
2024-03-30

Sasa tunashughulikia vita vya pili vya vita vya wakala, kama vinavyoonyeshwa katika Danieli sura ya kumi na moja, aya ya kumi na moja na ya kumi na mbili. Vita vya pili katika aya hizo vinatambulisha vita vya Ukraine, kati ya mamlaka ya Urusi isiyoamini kuwapo kwa Mungu, na taifa la Ukraine. Katika aya hizo, Putin anashinda, kama alivyoshinda Ptolemy IV, lakini baada ya ushindi wake atainuliwa moyoni mwake mwenyewe, na kujitukuza kwake kwa kinafsi kwa namna ya kinarsisi kutakuwa chombo cha Waterloo yake. Uwakilisho wa kihistoria wa historia hii ya sasa una manufaa tu kwa wale wanaoelewa kwamba historia hii ya sasa inawakilisha nini kiroho.

Katika mstari wa kwanza wa sura ya kumi, Danieli, anayewakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho, anatambulishwa kuwa anaelewa vyote viwili, "maono" na "jambo". Maono na jambo hilo mara kwa mara yanaonyeshwa pamoja, lakini yanatofautishwa, yakiwa sehemu mbili za mstari mmoja wa ukweli. Ni Mto Ulai na Mto Hidekeli. Ni maono ya "mareh" na "chazon". Ni unabii wa miaka 2520 katika uhusiano na unabii wa miaka 2300. Ni ushuhuda wa ndani na wa nje wa watu wa Mungu. Bwana harudii mambo yasiyo muhimu. Kanuni ya kutajwa kwa mara ya kwanza inaonyesha kwamba kwa kuwa jambo la kwanza tunaloambiwa kuhusu Danieli, katika maono yake ya mwisho, ni kwamba anawakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho wanaoelewa vyote "chazon" na "mareh". Kwa hiyo ni muhimu sana kuona maono na jambo hilo, ili historia ya kinabii ya mistari 11 na 12 ieleweke kwa usahihi.

Danieli anawakilisha laki moja na arobaini na nne elfu katika Ufunuo sura ya kumi na moja, ambao wamerudia kikamilifu mfano wa wanawali kumi, uliotimia katika historia ya Wamileraiti. Wao, kama ilivyokuwa kwa Wamileraiti, walipitia kukatishwa tamaa ya kwanza, ambayo katika Ufunuo sura ya kumi na moja inaonyeshwa kuwa waliuawa na mnyama wa uateisti "woke" atokaye katika shimo lisilo na mwisho, na kisha walilala wafu katika barabara ya mji ule mkuu wa Misri na Sodoma, ambapo pia Kristo alisulubiwa. Kifo chao kilileta "furaha" kwa wafuasi wa joka, lakini kilimletea Danieli maombolezo.

Historia ya kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu pia iliwakilishwa na ufufuo wa Lazaro, ambaye ufufuo wake ulitambulishwa kuwa tendo la kutiwa muhuri la kazi ya Kristo, na ambaye, kama ishara ya wale ambao Kristo huwatia muhuri, aliongoza kuingia kwa ushindi Yerusalemu, ambako kulifananisha mwendo wa Kilio cha Usiku wa Manane katika historia ya Wamilleri, na pia katika historia ya wale mia moja arobaini na nne elfu. Ufufuo wa Lazaro ulitokea wakati dada zake, Maria na Martha, walipokuwa katika maombolezo, kama alivyokuwa Danieli katika zile siku ishirini na moja katika sura ya kumi. Katika sura ya kumi, maombolezo ya Danieli

yanafikia mwisho kwa kushuka kwa Mikaeli, yule nafsi yuleyule ambaye “sauti” yake ilimrudisha Lazaro na Musa katika uzima. Ufufuo wa wale mashahidi wawili katika Ufunuo sura ya kumi na moja unawakilishwa na Danieli kubadilishwa kwa maono ya kisababishi ya “marah.”

Katika sura ya kumi, Danieli anawakilisha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, ambako pia kunawakilishwa katika sura ya kumi na moja ya Ufunuo. Katika sura hiyo, Gabrieli anaeleza waziwazi kwamba alikuwa amemjia Danieli ili amfahamishe Danieli yale yatakayowapata watu wa Mungu katika siku za mwisho. Ujumbe kuhusu yale yatakayowapata watu wa Mungu katika siku za mwisho umewekwa kinabii ndani ya muktadha wa ujumbe unaothibitishwa na mbinu ya kuweka mstari wa unabii juu ya mstari wa unabii. Ndani ya matumizi hayo, kanuni ya kutajwa kwa kwanza inaonyesha kwamba ufahamu sahihi utaonekana tu kwa wale wanaoayaona pamoja kweli za ndani na za nje zilizo ndani ya mistari inayoletwa pamoja. Hao ndio wanaolielewa “ono” na “jambo”.

Laki moja na arobaini na nne elfu watauelewa ujumbe wa kinabii, lakini pia wataupitia ujumbe huo, kwa kuwa ujumbe na uzoefu haviwezi kutenganishwa. Ni ujumbe unaotakasa, kwa maana ujumbe ni Neno la Mungu, na Kristo ni Neno la Mungu, na Neno la Mungu ni Kweli. Ujumbe wake unathibitishwa kuwa Kweli, kwa sababu unawakilishwa kupitia kanuni za matumizi ya kinabii ambazo si zaidi wala pungufu ya kanuni za yeye ni nani na alivyo. Yeye ni Palmoni, Mwenye kuhesabu wa ajabu, Mwenye kuhesabu siri. Yeye ni Mtaalamu wa lugha wa ajabu, Mwanzo na Mwisho, wa Kwanza na wa Mwisho, Alfa na Omega. Ni vipengele hivi vya yeye alivyo ndivyo vinavyobainisha kanuni za kinabii zinazoweka msingi wa ujumbe wa unabii, na kuleta uzoefu wa unabii.

Kabla ya Ulai na Hiddekel, mito miwili mikubwa ya Shinari, haijafika Ghuba ya Uajemi, huunda eneo la kinamasi karibu na mahali pa kukutana kwake liitwalo Shatt al-Arab, lakini haiungani na kuwa mto mmoja. Shatt al-Arab ni delta ya mto inayoundwa kwa kuungana kwa mito Frati na Tigri, pamoja na mito mingine midogo na vijito kadhaa. Hata hivyo, hata ndani ya eneo la delta, Frati na Tigri hudumisha utambulisho wao wa pekee na kutiririka kuingia katika Ghuba ya Uajemi kama mito iliyo tofauti. Ujumbe wa ndani na wa nje wa unabii hudumisha uhusiano wao ulio tofauti, lakini ufikapo mwisho wake (katika siku za mwisho), huzaa delta yenye mito na vijito kadhaa vinavyochangia. Yesu hufananisha ya kiroho kwa njia ya ya asili, na katika siku za mwisho athari ya kila ono huunda nchi ya mafuriko ya delta, ijapokuwa mito ile miwili mikubwa hudumisha wajibu wake ulio tofauti.

Kipindi cha siku ishirini na moja za maombolezo kinalingana na wakati ambao wale mashahidi wawili wamekufa njiani, na kipindi hicho cha wakati huanza kwa kuvunjika kwa matumaini kwa kwanza, na wakati wa kukawia. Kipindi hicho cha wakati hutokea ndani ya kipindi kikubwa zaidi cha wakati, ambamo kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu kunatimizwa. Kutitwa muhuri hakukuanzia wakati wa mwisho mwaka 1989; kulianza wakati Kristo, kama malaika wa tatu, aliposhuka tarehe 11 Septemba, 2001. Aliwaleta watu Wake kwenye ziara yao ya pili kule Kadeshi, na wakati huu wale wachache walio tayari wataingia katika nchi ya ahadi. Uzoefu wa watu wa Mungu tangu wakati wa mwisho mwaka 1989 mpaka tarehe 11 Septemba, 2001, haukuwatia muhuri. Kutitwa muhuri kulianza wakati Kristo aliposhuka na kupiga sauti ya kwanza

ya baragumu ya saba ya ole ya tatu.

Kupigwa kwa tarumbeta ya saba ndiko mahali ambapo siri ya Mungu inakamilishwa, na siri hiyo inawakilisha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, kunakotukia wakati wa mlio wa tarumbeta hiyo. Tarumbeta hiyo hupiga sauti tatu, kwa maana ni Kweli. Sauti ya kwanza ilikuwa Septemba 11, 2001, sauti ya pili ilikuwa Oktoba 7, 2023, na sauti ya tatu kati ya hizo tatu iko kwenye sheria ya Jumapili inayokuja upesi. Sauti hizo tatu ndizo hatua tatu ambazo daima huwa zimo katika kweli. Miguso mitatu ya Danieli katika sura ya kumi iliunganisha uzoefu wake na kipindi cha historia kinachowakilishwa na sauti tatu za tarumbeta ya saba.

Ujumbe wa kinabii unaoleta matokeo ya kubadilishwa kufanana na mfano wa Kristo, ambao Danieli anaouonyesha katika sura ya kumi, ni ujumbe wa yale yanayowatokea watu wa Mungu katika siku za mwisho, lakini si siku za mwisho kwa maana ya jumla. Ni ujumbe ambao watu wa Mungu wanauelewa na kuupitia wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia arobaini na nne elfu.

Gabrieli anapoanza kuwasilisha historia ya kinabii iliyowakilishwa katika sura ya kumi na moja, anawasilisha mistari mahususi ya unabii. Aya mbili za kwanza zinaanza na Koreshi (kama Bush wa kwanza), wakati wa mwisho katika mwaka wa 1989, na zinaendelea mbele hadi historia ya Donald Trump kama rais wa arobaini na tano (wa sita), na hapo historia ya kinabii inakoma, mpaka historia ya Umoja wa Mataifa (Aleksanda Mkuu), kama ufalme wa saba, inashughulikiwa katika aya ya tatu na ya nne. Kwa hiyo, ujumbe wa Donald Trump kama rais wa sita aliye tajiri anayewachochea wautandawazi ni kweli ambayo hutimizwa katika wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Kwa hiyo, huo ni ukweli wa sasa.

Katika aya ya tano hadi ya tisa, historia ya upapa kuimarishwa juu ya kiti cha enzi, katika mwaka 538 hadi kufikia jeraha la mauti na wakati wa mwisho mwaka 1798, imewekwa bayana. Bila shaka ni ukweli wa muhimu na wa lazima, kwa maana unaunga mkono na kuthibitisha aya ya arobaini, lakini hautoi simulizi lolote mahususi la kinabii linalotokea katika kipindi cha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Aya ya kumi, kama zilivyo aya ya tano hadi ya tisa, inathibitisha uhalali wa aya ya arobaini, lakini haigusii historia ya kinabii inayotimizwa wakati wa kutiwa muhuri. Hata hivyo, inaashiria mwaka 1989, na kwa hiyo kwa njia ya kutokutaja inaweka kipindi cha ukimya kutoka mwaka 1989 hadi sheria ya Jumapili katika aya ya arobaini na moja.

Aya ya kumi na moja hadi ya kumi na tano zinatambulisha historia inayotimizwa katika kipindi cha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Aya hizo zinaingia ndani ya historia iliyofichika kati ya aya ya pili na ya tatu, na kati ya mwaka 1989 katika aya ya arobaini hadi sheria ya Jumapili katika aya ya arobaini na moja. Aya hizo ni kweli ya wakati huu kwa kiwango kikubwa sana, na ni lazima zitambuliwe hivyo ikiwa tunataka kuvuna manufaa yaliyokusudiwa ya kuzielewa aya hizo.

Manufaa yaliyokusudiwa ni mawili: kwa maana yanawakilisha uelewa wa historia ya kinabii iliyoonyeshwa humo, na pia uzoefu unaotokana na uelewa wa kweli za ujumbe huo. Uelewa wa ujumbe huo, yaani ongezeko la mwisho la maarifa, ambalo linatimizwa katika kipindi cha kutiwa muhuri, ndilo linalowatakatifuza wale watakaokuwa miongoni mwa mia na arobaini na nne elfu. Kwa sababu hii, ni muhimu kuzingatia mistari kwa mtazamo wa ndani na wa nje.

“nyakati saba” za Mambo ya Walawi ishirini na sita kwa hakika ni sehemu ya wakati wa kutiwa muhuri wa wale mia moja arobaini na nne elfu, kwa maana sala mbili za Danieli, zinawakilishwa katika sura ya pili na ya tisa, zinawakilisha sala ya pande mbili ya kuelewa historia ya kinabii inayowakilishwa na sanamu ya mnyama, na pia kupokea uzoefu unaozalishwa na wale wanaotimiza sala ya Mambo ya Walawi ishirini na sita ya kuomba msamaha kwa dhambi zao na dhambi za baba zao. Sala ya nje inaitambulisha sanamu ya mnyama, na sala ya ndani huzalisha sura ya Kristo.

Kuelewa historia inayoonyeshwa katika vifungu mbalimbali katika Danieli sura ya kumi na moja, ambavyo hasa vinazungumzia historia inayotimia ndani ya wakati wa kutiwa muhuri, kunawakilishwa na sala ya Danieli katika sura ya pili. Yeye na wale watatu waaminifu walitafuta kuelewa ujumbe wa siri wa ndoto ya Nebukadneza kuhusu sanamu ya metali. Wakati ufahamu sahihi wa historia ya kinabii inayowakilishwa katika ndoto iliyofichwa ya Nebukadneza unatambuliwa, ufahamu huo unawaonyesha wale wanaoelewa kwamba hawana tumaini, isipokuwa watakapopitia binafsi uzoefu wa toba kamili unaowakilishwa na sala ya Danieli katika sura ya tisa.

Kutenganisha uzoefu unaowakilishwa na Danieli katika sura ya kumi na masimulizi ya kinabii ya matukio ya wakati wa mwisho katika sura ya kumi na moja ni kushindwa kama mwanafunzi wa unabii. Katika Danieli sura ya kumi na moja, aya ya kumi na moja na ya kumi na mbili, vita vya mpakani, Vita vya Rafia na ushindi wa mfalme wa kusini, vinawakilisha vita vya pili kati ya vita vitatu vya niaba vilivyowekwa alama katika Neno la Mungu la kinabii. Ufunguo unaofanya ufunuo huu wa kweli kuonekana wazi ni matumizi ya Mwanaisimu wa Ajabu ya mfalme wa kaskazini kufurika na kupita, hadi kwenye ngome (shingo), katika aya ya kumi. Alitoa aya nyingine mbili zinazohusu kufurika na kupita, na kwa kufanya hivyo analeta pamoja masimulizi ya kinabii ya matukio hayo na uzoefu ambao uelewa wa matukio hayo unapaswa kuleta.

Lakini wanawe watachochewa, na watakusanya jeshi kubwa lenye nguvu; na mmoja kwa hakika atakuja, ataenea kama mafuriko, na kupenya; kisha atarudi, na kuchochewa, hata kufikia ngome yake. Na mfalme wa kusini atajaa ghadhabu, atatoka apigane naye, yaani na mfalme wa kaskazini; na mfalme wa kaskazini atatoa jeshi kubwa; lakini jeshi hilo litatolewa mkononi mwa mfalme wa kusini. Naye atakapokuwa ameshinda lile jeshi, moyo wake utainuliwa; naye atawaangusha makumi ya maelfu; lakini hataimarishwa kwa hilo. Danieli 11:10-12.

Katika mwaka wa 2014, Putin alianza vita nchini Ukraine, na ili kutambua ukweli huu kama unavyowakilishwa katika aya ya kumi na moja ya sura ya kumi na moja, mwanafunzi wa unabii ni lazima kwanza aweze kuona kwamba aya ya kumi inawakilisha historia inayoonyesha sehemu ya pili ya aya ya arobaini ya Danieli sura ya kumi na moja. Watakapotambua hilo, ndipo waonapo kwamba kile ambacho aya ya kumi inaongeza kwa aya ya arobaini ni kwamba, Muungano wa Kisovieti ulipofagiliwa mbali mwaka wa 1989, mfalme wa kaskazini alipanda tu mpaka kwenye ngome yake (“shingo”). Lakini mwanafunzi wa unabii hangejua jambo hilo lilidokeza nini, mpaka alipoiona Isaya sura ya nane aya ya nane. Ndipo angekuwa na mamlaka ya kinabii ya kutambua kwamba aya zote tatu zimeunganishwa pamoja kwa usemi ambao umetumika mara tatu tu katika Biblia.

Basi mwanafunzi angehitaji ushuhuda wa pili kwamba mara tatu ambazo kauli “kufurika na kupita juu” inatokea katika Biblia, ni marudio ya makusudi. Ushuhuda wa pili wa ukweli huu unathibitishwa kwa sababu aya zote tatu (mashahidi), zinamtambulisha mfalme wa kaskazini akimshambulia mfalme wa kusini. Kwa pamoja, mashahidi hao watatu, ambao wanathibitishwa kuwa historia ileile ya kiishara kwa aina mbili za mashahidi wa ndani, humwongoza mwanafunzi wa unabii kisha kuweka aya zote tatu juu ya kila mmoja, kwa namna ya mstari juu ya mstari. Matumizi hayo hupanua maudhui ya aya hizo, ambazo zinaonyesha vita kati ya mfalme wa kaskazini na mfalme wa kusini.

Isaya sura ya saba, mistari wa nane na wa tisa, hutoa ufunguo wa kutatua kitendawili cha kile ambacho “ngome” katika mstari wa kumi inawakilisha, kwa kuwa neno la Kiebrania la “ngome” pia ndilo “ngome” ambayo mfalme wa kusini aliingia ndani yake katika mstari wa saba wa sura ya kumi na moja. “Ngome” pia imetafsiriwa kuwa “nguvu” katika usemi “patakatifu pa nguvu” katika mstari wa thelathini na moja wa Danieli kumi na moja. Hivyo, mistari hiyo miwili (saba na thelathini na moja) inatoa mashahidi wawili kwamba “ngome” ni mji mkuu wa ufalme au mfalme. Kwa kuwa jambo hilo limethibitishwa kwa mashahidi wawili (wote katika sura ya kumi na moja), basi kile ambacho Isaya anatambulisha katika kifungu chake cha fumbo katika sura ya saba, mistari wa nane na wa tisa, anapothibitisha kwa mashahidi wawili wa ndani kwamba ngome ni mji mkuu wa ufalme, au mfalme wa ufalme huo, kinathibitisha kwamba kabla ya 1989, Umoja wa Kisovieti, ambao mji mkuu wake ulikuwa Urusi, na mji mkuu wa Urusi ukiwa Moscow, ulikuwa na kiongozi aliyekuwa Mikal Gorbachev. Si ajali kwamba sifa inayoonekana ya Gorbachev ilikuwa paji lake la uso.

Mstari juu ya mstari, hitimisho la matumizi ya somo hili linasisitiza umuhimu wake linaposema, "Msipoamini, hakika hamtathibitika." Yesu alisema, "Enyi wapumbavu, na wenye mioyo mizito kuamini yote ambayo manabii wamesema." [Tazama Luka 24:25] Ezra aliandika, "Wakaamka asubuhi na mapema, wakatoka kwenda nyikani mwa Tekoa; na walipokuwa wakitoka, Yehoshafati akasimama na kusema, Nisikilizeni, enyi Yuda, na ninyi wakazi wa Yerusalemu; Mwaminini Bwana Mungu wenu, ndivyo mtakavyothibitika; waaminini manabii wake, ndivyo mtakavyofanikiwa." [Tazama 2 Mamba ya Nyakati 20:20] Mara saba katika kitabu cha Ufunuo amri hutolewa ya kusikia. "Aliye na sikio, na asikie asemalo Roho kwa makanisa."

Kuthibitika ni kuwa miongoni mwa wanawali wenye hekima, kwa maana wapumbavu wana mioyo mizito kuamini manabii. Wenye hekima huamini kile ambacho Mungu amenena kupitia manabii Wake, nao huthibitika na hufanikiwa, kwa kuwa huisikia yale asemayo Roho kwa makanisa. Utambuzi wa Urusi, na vita vilivyoanzishwa na Urusi mwaka 2014 dhidi ya Ukraina, ndicho kinachowathibitisha wale ambao ni wanafunzi wenye hekima wa unabii katika kipindi ambacho Kristo anapofunua kweli hiyo yenyewe.

Ukweli huo uliingia katika historia mwaka 2014, ambao ni baada ya 2001, na kwa hiyo uko ndani ya wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Mwaka uliofuata, 2015, rais tajiri kuliko wote, ambaye ni rais wa sita tangu wakati wa mwisho katika 1989, alianza kuwachochea wafuasi wa utandawazi. Aya ya kumi inaitambulisha historia ya 1989, lakini pia inaiweka Urusi kuwa “ngome,” na katika aya mbili zinazofuata, Urusi ingeanza vita ya pili ya vita

vya wakala, na Putin atashinda vita hiyo. Ukweli wa aya hizo unafunuliwa wakati historia ambayo inaiwakilisha inapotimizwa.

Danieli amesimama katika urithi wake na mahali pake. Unabii wa Danieli na wa Yohana unapaswa kueleweka. Unatafsiriana. Unaletea ulimwengu kweli ambazo kila mtu anapaswa kuzifahamu. Unabii huu unapaswa kuwa ushuhuda ulimwenguni. Kwa kutimizwa kwake katika siku hizi za mwisho, utajifafanua. Mkusanyo wa Kress, 105.

Unabii wa aya ya kumi na moja na kumi na mbili umefunguliwa kupitia utimilifu wake wa kihistoria katika wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, lakini “mstari juu ya mstari,” kuna ukweli mwingine wa maana unaohusiana na aya hizi. Ili mwanafunzi wa unabii aziunganishe pamoja zile sehemu tatu za “kufurika, na kupita juu,” ni lazima pia aingize unabii wa miaka sitini na mitano katika mstari wa kiunabii. Unabii wa miaka sitini na mitano huashiria mwanzo wa zile unabii mbili za miaka elfu mbili mia tano na ishirini, nao hutambulisha kwamba huanza zikiwa zimeachana kwa miaka arobaini na sita kutoka mmoja hadi mwingine. Kwa kutambulisha miaka sitini na mitano mwanzoni, pia hutambulisha kwamba Alfa na Omega zingezalisha miaka sitini na mitano mwishoni.

Miaka sitini na mitano katika mwanzo na pia katika mwisho, kila upande una alama bainifu ya njia tatu. Ya kwanza ilikuwa 742 KK, kisha miaka kumi na tisa baadaye 723 KK, halafu miaka arobaini na sita baadaye 677 KK. Alama hizo tatu za njia zinawakilishwa katika mwisho kwa 1798, 1844, na 1863. Kipindi cha miaka arobaini na sita katika mwanzo (Alfa), kinawakilisha kukanyagwa kwa hekalu na jeshi, na miaka arobaini na sita katika mwisho (Omega), inawakilisha kurejeshwa kwa patakatifu na jeshi, wakati Mjumbe wa Agano (ambaye pia ni Alfa na Omega), angeingia ghafula ndani ya hekalu alilolijenga katika miaka arobaini na sita kuanzia 1798 hadi 1844.

Miaka arobaini na sita iliyotanguliwa na miaka kumi na tisa katika wakati Isaya alipotangaza unabii huo mwaka 742 K.K., inawakilisha miaka arobaini na sita ambayo mwishoni mwake hufuatiwa na miaka kumi na tisa kwa mpangilio wa kinyume. Miaka kumi na tisa ya kuanzia 1844 hadi 1863 inatoa mfano wa makusudi ya Kristo kwa mia na arobaini na nne elfu ambayo haikutimizwa kwa sababu ya uasi uliotokea katika historia hiyo. Kazi inayohitajika kwa mwanafunzi wa unabii ili kugawanya kwa usahihi neno la kweli kuhusu aya ya kumi hadi ya kumi na mbili za Danieli sura ya kumi na moja, si tu kwamba inathibitisha (ukiadini) kwamba Urusi ingeanzisha vita nchini Ukraine mwaka 2014, bali pia kwamba vita hivyo vingeanzishwa katika wakati wa kutiwa muhuri wa mia na arobaini na nne elfu. Ingawa historia ya kinabii inayowakilishwa katika aya hizo ni muhimu, historia ambayo kweli ya historia hiyo yenyewe inafunuliwa pia inawakilishwa na historia ya miaka kumi na tisa kuanzia 1844 hadi 1863.

1844 inaainisha kuja kwa malaika wa tatu, na ni mfano wa kuja kwa malaika wa tatu mnamo Septemba 11, 2001. 1863 inawakilisha uasi unaoashiriwa na kujengwa upya kwa Yeriko. Alama ya njia ya 1863 pia ni mfano wa utii wa wale mia moja arobaini na nne elfu wanaotumiwa “kuangusha kuta za Yeriko”, katika sheria ya Jumapili inayokuja upesi. Katika aya tunazozingatia, aya ya kumi na sita inawakilisha sheria ya Jumapili nchini Marekani. Aya ya kumi na moja inaweka alama kutoka 2014 hadi ushindi wa mwisho wa Putin. Aya hizo zinatambulisha mwanzo wa vita ya

pili ya wakala inayofuatiwa na vita ya tatu ya wakala, kama inavyowakilishwa katika aya ya kumi na tatu hadi kumi na tano.

Tukiunganisha aya ya pili pamoja na aya za kumi na moja na kumi na mbili, tunaitambua vita ya Ukraine iliyoanza mwaka 2014, ambayo kisha ilifuatiwa na kampeni ya urais ya Marekani ya mwaka 2015, na uchaguzi uliofuata wa rais tajiri zaidi mwaka 2016. Aya ya kumi na mbili inafuatwa na kulipiza kisasi kwa rais wa mwisho kabla ya sheria ya Jumapili, katika vita vya tatu vya wakala. Vita vya pili vya wakala, ambavyo ni pambano la mpaka wa mipakani, vilianza muda mfupi kabla ya uchaguzi wa rais wa sita na aliye tajiri zaidi.

Katika historia ya 1844 hadi 1863, fito mbili za Ezekeili zilipaswa kuunganishwa. Kuunganishwa kwao kulionyesha muungano wa uungu na ubinadamu, ambao ndio kazi ya kuwatia muhuri wale elfu mia arobaini na nne. Mnamo 1844 malaika wa tatu alifika na akafunua nuru iliyohusishwa na patakatifu pa mbinguni, sheria ya Mungu, Sabato, na malaika wa tatu. Mnamo 1849 Bwana akaunyosha mkono wake mara ya pili kuwakusanya kundi la kondoo lililokuwa limetawanywa wakati wa Kukatishwa Tamaa Kubwa. Mnamo 1850 Aliwaongoza watu Wake kuandaa chati ya pili ya Habakuki, ili kuonyesha kwa njia ya mchoro ujumbe ambao watu Wake walipaswa kuutangaza alipowaongoza “kuziangusha kuta za Yeriko”. Chati hiyo ilijumuisha “nyakati saba” kama ilivyokuwa katika “chati ya zamani”.

Mnamo mwaka 1856, Alifunua nuru iliyokusudiwa kuwawekea watu Wake muhuri mapema kabla ya "Vita vya Yeriko". Nuru hiyo ilikuwa ongezeko la nuru ya kwanza ambayo Alfa na Omega alikuwa amemfunulia William Miller. Ilikuwa nuru ya "mara saba", kama ilivyowakilishwa mara kwa mara katika Vita vya kale vya Yeriko. Nuru iliyokusudiwa kuwawekea watu Wake muhuri pia ilikuwa ujumbe wa Laodikia uliokusudiwa kuwazamsha na kuwarudisha tena kwenye uzoefu wa Filadelfia. Nuru hiyo ya mwisho ilikuwa ongezeko la nuru ya kwanza, lakini watu Wake waliipuuzia nuru hiyo na, kwa kutoikubali, wakachagua kutangatanga jangwani la Laodikia. Miaka 1844, 1849, 1850, 1856 na 1863 inawakilisha alama tano za njia zinazowakilishwa katika historia ya Septemba 11, 2001 hadi sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.

Basi Yeriko ulikuwa umefungwa kabisa kwa sababu ya wana wa Israeli; hapakutoka mtu yeyote, wala hakuingia mtu yeyote. Naye Bwana akamwambia Yoshua, Tazama, nimeusia Yeriko mkononi mwako, na mfalme wake, na mashujaa wake hodari. Nanyi mtauzunguka mji, enyi watu wote wa vita, na kuuzunguka mji mara moja. Hivyo ndivyo utakavyofanya kwa muda wa siku sita. Na makuhani saba watachukua mbele ya sanduku baragumu saba za pembe za kondoo waume; na siku ya saba mtauzunguka mji mara saba, nao makuhani watapiga zile baragumu. Kisha itakuwa, watakapopiga kwa mshindo mrefu pembe ya kondoo mume, na mtakaposikia sauti ya baragumu, watu wote watapiga kelele kwa sauti kuu; na ukuta wa mji utaanguka chini tambarare, nao watu watapanda juu, kila mtu moja kwa moja mbele yake. Naye Yoshua mwana wa Nuni akawaita makuhani, akawaambia, Litwaeni sanduku la agano, na makuhani saba na wachukue baragumu saba za pembe za kondoo waume mbele ya sanduku la Bwana. Akawaambia watu, Piteni mbele, mkauzunguke mji, na yeye aliyejijami na apite mbele ya sanduku la Bwana. Ikawa, Yoshua alipokuwa amekwisha kusema na watu, wale

makuhani saba waliokuwa wamechukua zile baragumu saba za pembe za kondoo waume wakapita mbele za Bwana, wakazipiga zile baragumu; na sanduku la agano la Bwana likawafuata. Nao watu wenye silaha wakaenda mbele ya makuhani waliokuwa wakizipiga zile baragumu, na walinzi wa nyuma wakaja nyuma ya sanduku, makuhani wakiendelea mbele, na kuzipiga zile baragumu. Naye Yoshua alikuwa amewaagiza watu, akisema, Msipige kelele, wala msifanye sauti yoyote kwa sauti zenu, wala lisitoke neno lolote vinywani mwenu, hata siku nitakayowaamuru kupiga kelele; ndipo mtakapopiga kelele.

Basi sanduku la Bwana likauzunguka mji, likiupitia mara moja; nao wakaingia kambini, wakalala kambini. Naye Yoshua akaamka asubuhi na mapema, na makuhani wakalichukua sanduku la Bwana. Na makuhani saba, waliochukua baragumu saba za pembe za kondoo waume mbele ya sanduku la Bwana, wakaendelea mbele daima, wakizipiga hizo baragumu; na watu wenye silaha wakaenda mbele yao; lakini askari wa nyuma wakaja nyuma ya sanduku la Bwana, makuhani wakiendelea mbele na kuzipiga hizo baragumu. Na siku ya pili wakauzunguka mji mara moja, kisha wakarudi kambini; ndivyo walivyofanya kwa muda wa siku sita. Ikawa siku ya saba, wakaamka asubuhi karibu na kupambazuka kwa siku, wakauzunguka mji kwa namna iyo hiyo mara saba; ila siku hiyo peke yake wakauzunguka mji mara saba. Ikawa mara ya saba, makuhani walipopiga baragumu, Yoshua akawaambia watu, Pigeni kelele; kwa maana Bwana amewapa mji.

Na mji huo utakuwa laana, yaani huo wenyewe, na vyote vilivyomo ndani yake, kwa Bwana; ila Rahabu, yule kahaba, ataishi, yeye na wote walio pamoja naye nyumbani mle, kwa sababu aliwaficha wale wajumbe tuliowatuma. Nanyi, kwa vyovyote vile, jilindeni na kitu hicho kilicholaaniwa, msije mkajifanya wenyewe kuwa laana, mtakapochukua katika kitu kilicholaaniwa, na kuifanya kambi ya Israeli kuwa laana, na kuitia taabuni. Lakini fedha yote, na dhahabu, na vyombo vya shaba na vya chuma, vimewekwa wakfu kwa Bwana; vitaingia katika hazina ya Bwana. Basi watu wakapiga kelele makuhani walipopiga tarumbeta; ikawa, watu waliposikia sauti ya tarumbeta, na watu wakapiga kelele kwa kelele kuu, ukuta ukaanguka chini tambarare, hata watu wakaingia juu mjini, kila mtu moja kwa moja mbele yake, nao wakautwaa mji.

Nao wakaangamiza kabisa yote yaliyokuwa katika mji, mwanamume na mwanamke, kijana na mzee, ng'ombe na kondoo na punda, kwa makali ya upanga. Lakini Yoshua alikuwa amewaambia wale watu wawili waliokuwa wameipeleleza nchi, Nendeni katika nyumba ya yule kahaba, mkamtoe huko huyo mwanamke, na vyote alivyo navyo, kama mlivyomwapia. Basi wale vijana waliokuwa wapelelezi wakaingia, wakamtoa Rahabu, na baba yake, na mama yake, na ndugu zake, na vyote alivyokuwa navyo; nao wakawatoa jamaa zake wote, wakawaweka nje ya kambi ya Israeli. Kisha wakauteketeza mji kwa moto, na vyote vilivyokuwamo ndani yake; ila fedha, na dhahabu, na vyombo vya shaba na vya chuma, wakaviweka katika hazina ya nyumba ya Bwana. Lakini Yoshua akamwokoia Rahabu, yule kahaba, akiwa hai, na nyumba ya baba yake, na vyote alivyokuwa navyo; naye akakaa katika Israeli hata leo; kwa sababu aliwaficha wale wajumbe ambao Yoshua aliwatuma kupeleleza Yeriko. Naye Yoshua akawaapisha wakati huo, akisema, Amelaaniwa mbele za Bwana mtu yule atakayesimama na kuujenga mji huu wa Yeriko; katika mzaliwa wake wa kwanza atauweka msingi wake, na katika mwanawe mdogo zaidi atasimika malango yake. Basi Bwana

alikuwa pamoja na Yoshua; na habari zake zikaenea katika nchi yote. Yoshua 6:1–27.